Λαδοκρασάδες και βουτυρομπιράδες

Ο φυσικός μας χώρος τα Βαλκάνια κι εμείς λαδοκρασάδες...

του **Χάρη Ναξάκη***

Τι σημαίνει ότι ανήκουμε στη Δύση; Αλήθεια, τι έχει μείνει ζωντανό από το τρίπτυχο της Γαλλικής Επανάστασης, ελευθερία-ισότητα-αδελφοσύνη; Ακόμα και η έμμεση δημοκρατία έχει προ πολλού εκπέσει σε ολιγαρχική δημοκρατία. Εκτός και αν το «ανήκομεν εις την Δύσιν», την Εσπερία, σημαίνει την επιθυμία μας να εξισωθούμε με αυτό που είναι η Δύση.

Ο νεωτερικός εξατομικευμένος δυτικός άνθρωπος, ο homo economicus, είναι μια μηχανή παραγωγής

ατομικών επιθυμιών και ικανοποίησής τους με εμπορεύματα.

Το νόημα της ελευθερίας γι' αυτό το ανθρωπολογικό τέρας είναι η ελευθερία ικανοποίησης των επιθυμιών (αναγκών) του.

Επειδή όμως πάντα αυτό που έχεις είναι λιγότερο από αυτό που θα ήταν καλύτερο να έχεις και προσδιορίζεται από αυτό που οι άλλοι έχουν, όση ποσότητα επιθυμιών και να ικανοποιήσεις θα είσαι πάντα ανικανοποίητος.

Η απόλαυση θα είναι πάντα εφήμερη.

Το νόημα της ισότητας και της αδελφοσύνης γι' αυτόν τον ορθολογικό ατομιστή είναι ότι είσαι ευτυχής όταν κερδίζεις δέκα ευρώ παραπάνω από τον γείτονά σου.

Αυτό το μοντέλο του εξατομικευμένου καταναλωτικού ζώου προώθησαν, κυρίως μετά τη Μεταπολίτευση, στην Ελλάδα οι κυρίαρχες ελίτ και ενστερνίστηκαν οι «από κάτω», οι κυριαρχούμενοι.

Το μοντέλο μάλιστα αυτό δεν αναδείχτηκε ως αποτέλεσμα μιας ακμαίας καπιταλιστικής ανάπτυξης της χώρας, αλλά με δανεικά, μέσω της παρασιτικής πρόσδεσης της χώρας στο διεθνές χρηματοπιστωτικό κεφάλαιο.

Ετσι, ενώ μέχρι τη δεκαετία του 1970 οι αγρότες παππούδες και πατεράδες μας για να παράξουν έπρεπε με κόπο να σκάψουν και να σπείρουν, στα ένδοξα αναπτυξιακά χρόνια της Μεταπολίτευσης έμαθαν ότι για να καταναλώνουν δεν χρειάζεται να παράγουν, αλλά να αξιοποιούν το διαφθορείο των αγροτικών επιδοτήσεων και τις πιστωτικές κάρτες.

Μέσα σε λίγα χρόνια καταστράφηκε η ενδογενής αγροτική παραγωγή, που εξασφάλιζε μια ορισμένη διατροφική αυτάρκεια, εγκαταλείφθηκαν οι ντόπιες καλλιέργειες, αφανίστηκαν τα τσελιγκάτα με το 1,5 εκατ. κεφάλια ζώων κτλ.

Χάθηκαν οι μαστόροι και η μαστορική τέχνη. Οι συνέπειες αυτής της βίαιης και σχεδιασμένης εκδυτικοποίησης της χώρας, η ύβρις τού ανήκουμε στην Δύση, είναι η σημερινή μνημονιακή καταστροφή.

Η Ελλάδα ήταν και είναι μια χώρα των συνόρων που ιστορικά, πολιτισμικά, γεωγραφικά, αλλά και από την άποψη του οικονομικού της μεγέθους αιώνες τώρα ανήκει στον χώρο της Μεσογείου και των Βαλκανίων.

Ημασταν πάντα λαδοκρασάδες.

Η προσπάθεια βίαιης εκδυτικοποίησής της με την ένταξή της στις χώρες των βουτυρομπιράδων και κυρίως στη θνησιγενή ζώνη του ευρώ την οδήγησε, στις συνθήκες του διεθνοποιημένου χρηματοπιστωτικού καπιταλισμού, να μετατραπεί σε χώρα καταναλώτρια των πλεονασμάτων του αναπτυγμένου δυτικοευρωπαϊκού Βορρά, μέσω της χρηματοδότησής της με φτηνό χρήμα.

Η στρατηγική αυτή επιλογή των ντόπιων και των ευρωπαϊκών ελίτ, που πλήρως την αποδέχτηκαν οι «από κάτω», γιατί την εξέλαβαν ως εισιτήριο για τον καταναλωτικό παράδεισο, γρήγορα μας οδήγησε να γίνουμε ο αδύναμος κρίκος μιας ομοσπονδοποιημένης και ομογενοποιημένης Ευρώπης, ενώ ο φυσικός μας χώρος είναι η Μεσόγειος και τα Βαλκάνια.

Με δεδομένο δε το χάσμα παραγωγικότητας και ανταγωνιστικότητας που μας χωρίζει από τις

χώρες του Βορρά δεν αργήσαμε να οδηγηθούμε σε καταστροφή των παραγωγικών δομών της χώρας και στην κρίση χρέους.

Γι' αυτό είναι απαραίτητο από τώρα να τεθούν οι βάσεις για μια στρατηγική απεμπλοκή της χώρας, όχι κατ' ανάγκη εδώ και τώρα, από το «κοινό μας ευρωπαϊκό σπίτι», κυρίως από τη ζώνη του ευρώ, και να αναζητηθεί ο τρόπος επανένταξής μας στο πραγματικό μας σπίτι που είναι η Μεσόγειος, τα Βαλκάνια, ο Καύκασος και η Κασπία.

Βασική προϋπόθεση γι' αυτό είναι η ενδογενής παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας, που θα στηρίζεται σε ένα εκτεταμένο δίκτυο μικρομεσαίων συνεταιριστικών και κοινοτικών μονάδων, που είναι ριζωμένες στην κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία, και η ανάπτυξη συνεργατικών δικτύων και ροών με τις Μεσογειακές και Βαλκανικές χώρες.

Πρόκειται για ένα μοντέλο ευημερίας, στηριγμένο στην άμεση δημοκρατία και στην επέκταση των κοινών αγαθών, πέρα από τον καταναλωτισμό, με λιτή ζωή, χωρίς κοινωνικές ανισότητες.

Σε μια δεκαετία το ευρώ θα είναι ευρωμάρκο, εργαλείο των γερμανικών ελίτ και των δορυφόρων τους στον ανταγωνισμό με την Κίνα και ταυτόχρονα υποσύνολο του διεθνούς χρηματοπιστωτικού καπιταλισμού. Σε αυτό το τοπίο οι χώρες της Μεσογείου και των Βαλκανίων αν δεν ενισχύσουν τους δεσμούς τους και δεν κάνουν βήματα προς την ενδογενή παραγωγική ανασυγκρότησή τους και την ισότιμη διαπεριφερειακή συνεργασία, θα είναι στο διηνεκές χώρες χαμηλού κόστους και διαρκούς λιτότητας.

Ενα εργαλείο δηλαδή για να αντιμετωπίσουν οι ευρωπαϊκές ελίτ την ανάδυση στην παγκόσμια σκηνή των χωρών χαμηλού κόστους και ιδιαίτερα της Κίνας. Εξ ου και η επιμονή των δανειστών για την κινεζοποίηση των εργασιακών σχέσεων στις χώρες του ευρωπαϊκού Νότου, κινεζοποίηση την οποία έχουν επιβάλει εδώ και μια εικοσαετία στα Βαλκάνια και στις χώρες του πρώην ανατολικού μπλοκ.

** Ο Χάρης Ναξάκης είναι καθηγητής Οικονομικών στο ΤΕΙ Ηπείρου, συγγραφέας*

25.09.2015

Πηγή: efsyn.gr